

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

від 05 серпня 2021 р.

№ 70/21-рк/к

м. Харків

АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ
«СУМІОБЛЕНЕРГО»

40035, м. Суми, вул. Івана Сірка, 7

Про припинення бездіяльності, яка
містить ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви Долгої М.С. від 14.05.2021 (вх. від 17.05.2020 №70-01/135-Д) щодо бездіяльності АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» встановлено наступне.

АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є юридичною особою, ідентифікаційний код юридичної особи – 23293513, місцезнаходження: 40035, м. Суми, вул. Івана Сірка, 7.

Основним видом діяльності АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13).

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними врегульовані Законом України «Про ринок електричної енергії», Законом України «Про природні монополії», Кодексом систем розподілу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 310 (надалі – Кодекс системи розподілу), Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 (надалі – Правила роздрібного ринку), Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії,

затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27.12.2017 № 1470 (надалі – Ліцензійні умови), та іншими нормативно- правовими актами.

Згідно з пунктом 82 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» система розподілу електричної енергії (далі - система розподілу) - система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикачів, що використовується для розподілу електроенергії.

Відповідно до пункту 58 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу (надалі - ОСР) - юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.

Отже, у розуміння статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є оператором системи розподілу.

Аналіз становища АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» на ринку послуг з розподілу електричної енергії проведено з урахуванням вимог Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- послуги з приєднання електроустановок до електричних мереж системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО»(надалі – Послуги);

- оператор системи розподілу – АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Відповідно до пункту 70 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» приєднання електроустановки - надання замовнику, зокрема, оператором системи розподілу послуги із створення технічної можливості для передачі (прийняття) у місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж системи розподілу (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності.

Чинним законодавством України, що регулює діяльність у сфері розподілу електричної енергії, визначено два види приєднання до електричних мереж, а саме: стандартне та нестандартне приєднання.

Пунктом 88 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що стандартне приєднання – приєднання

електроустановки замовника до діючих мереж оператора системи розподілу на відстань, що не перевищує 300 метрів по прямій лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання, яке диференціюється за ступенем потужності:

- перший ступінь - до 16 кВт включно;
- другий ступінь - від 16 кВт до 50 кВт включно.

Відповідно до глави 2.1 розділу II Кодексу систем розподілу нестандартне приєднання - приєднання до електричних мереж електроустановки, за умов приєднання якої ступені напруги в точці приєднання та точці забезпечення потужності не збігаються та/або за умови перевищення числових значень для стандартного приєднання.

Частиною третьою статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що Послуги надаються оператором системи розподілу та є платними.

Отже, Послуги є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Споживачами Послуг є фізичні та юридичні особи (суб'єкти господарювання), які письмово або іншим способом повідомили АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» про намір приєднати до електричних мереж новозбудовані, реконструйовані та технічно переоснащені електроустановки (надалі – Замовники).

Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;

подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть

бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

Вимоги та правила, які регулюють взаємовідносини оператора системи розподілу, користувачів системи розподілу та замовників послуг з приєднання щодо оперативного та технологічного управління системою розподілу, її розвитку та експлуатації, забезпечення доступу та приєднання електроустановок визначені Кодексом систем розподілу.

Розділ IV Кодексу систем розподілу регулює відносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок Замовників до електричних мереж.

Також, цим розділом визначаються особливості, зокрема, стандартного та нестандартного приєднання електроустановок Замовника.

Відповідно до пункту 4.1.19 глави 4.1 розділу IV Кодексу систем розподілу на підставі заяви Замовника про приєднання електроустановки певної потужності та викопіювання із ситуаційного плану ОСР визначає точки забезпечення потужності виходячи зі структури електричних мереж та навантаження у зоні можливого приєднання. Для визначення приєднання (стандартне/ нестандартне) за місце (точку) забезпечення потужності приймається найближча точка в існуючих (діючих) електричних мережах (повітряна лінія, трансформаторна підстанція або розподільний пункт) ОСР ступеня напруги, що відповідає ступеню напруги в точці приєднання.

Згідно з пунктом 4.2.2. глави 2 розділу IV Кодексу систем розподілу послуга зі стандартного приєднання передбачає виконання комплексу робіт, а саме:

- розроблення технічних умов, включаючи вимоги щодо влаштування вузла комерційного обліку;
- підготовку технічного завдання на проєктування;
- розроблення та узгодження з іншими заінтересованими сторонами проєктної документації на будівництво, реконструкцію та/або технічне переоснащення електричних мереж зовнішнього електрозабезпечення електроустановок замовника (до точки приєднання електроустановок замовника);
- здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики;
- перевірка та погодження ОСР проєктної документації замовника на відповідність вимогам технічних умов у частині вибору параметрів електричного обладнання на станційному об'єкті (трансформаторна підстанція)

замовника та узгодження електричних мереж замовника із електричними мережами ОСР на напрузі приєднання 6 кВ та вище;

- виконання будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт.

Пунктом 4.2.3. глави 2 розділу IV Кодексу систем розподілу визначено, що процедура надання послуги стандартного приєднання передбачає:

- надання замовником ОСР заяви про приєднання та необхідних документів, визначених у пункті 4.4.2 глави 4.4 цього розділу;

- визначення типу приєднання залежно від відстані та величини потужності. Відстань визначається по прямій лінії від точки приєднання електроустановок замовника до точки (місця) забезпечення потужності ступеня напруги 0,4 - 20 кВ, що відповідає ступеню напруги в точці приєднання. За величину потужності приймається загальна величина потужності електроустановок замовника разом з існуючою дозволеною потужністю;

- підготовку і видачу замовнику проєкту договору про стандартне приєднання, підписаного ОСР, та технічних умов, що є невід'ємним додатком до такого договору,

- підписання замовником договору про приєднання;

- реєстрацію ОСР підписаного двома сторонами договору про приєднання;

- оплату замовником вартості приєднання відповідно до умов договору про приєднання;

- підготовку ОСР проєкту зовнішнього електрозабезпечення;

- подання замовником розробленої ним проєктної документації на погодження ОСР щодо її відповідності вимогам технічних умов у частині вибору параметрів електричного обладнання на станційному об'єкті (трансформаторна підстанція) замовника та узгодження технічних параметрів електричних мереж замовника із технічними параметрами електричних мереж ОСР на напрузі приєднання 6 кВ та вище;

- виконання ОСР будівельних робіт в електричних мережах від точки забезпечення потужності до точки приєднання електроустановок замовника;

- подання ОСР робочої напруги в точку приєднання електроустановок замовника (на контактні з'єднання електричних мереж (межа балансової належності));

- підписання акта надання послуги з приєднання сторонами договору;

- улаштування вузла (вузлів) вимірювання, що виконує ОСР або незалежний постачальник послуги комерційного обліку за вибором замовника, що надається на договірних засадах відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку.

Відповідно до пункту 4.3.2. глави 3 розділу IV Кодексу систем розподілу послуга з нестандартного приєднання передбачає виконання комплексу робіт,

що відповідає стандартному приєднанню та виконується за тією ж процедурою.

Отже, розділом IV Кодексу систем розподілу визначені особливості процедуру надання Послуг. При цьому, Послуги надаються під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок Замовників безпосередньо до електричних мереж ОСР – АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Відповідно до постанови НКРЕКП від 16.11.2018 № 1445 АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, яка набрала чинності з 01.01.2019.

Суміжним ринком по відношенню до ринку послуг з розподілу електричної енергії є ринок Послуг.

Внаслідок технологічних особливостей Послуг у ОСР (АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО») відсутня здатність запропонувати Замовникам нові послуги на заміну існуючим. Таким чином, споживач не може перейти від споживання однієї Послуги до споживання іншої, а отже, Послуги не мають замінників.

За таких обставин товарними межами ринку є Послуги.

Відповідно до Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16.11.2018 № 1445 «Про видачу АТ «Сумиобленерго» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензії з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії за регульованим тарифом», ліцензія видана на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, а саме на території Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Сумиобленерго», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

З урахуванням зазначеного, територіальними межами ринку Послуг є територія Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Сумиобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (надалі – Територіальні межі).

Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку Послуг визначено період: 2020 рік та січень – червень 2021 року. При цьому, структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому, станом на липень 2021 року, залишались незмінні.

Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище на ринку Послуг на території Сумської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднанні до мереж ліцензіата (з яким укладені відповідні договори згідно із законодавством) протягом 2020 року та січня – червня 2021 року має ознаки монопольного (домінуючого).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.

Згідно з частиною 1 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права відмовити в приєднанні електроустановок замовника до системи передачі або системи розподілу за умови дотримання замовником кодексу системи передачі та кодексу систем розподілу.

Згідно з частиною 3 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» послуга з приєднання електроустановок замовника до системи передачі та системи розподілу є платною послугою та надається оператором системи передачі або оператором системи розподілу відповідно до договору про приєднання.

Згідно з частиною 4 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» порядок приєднання до електричних мереж оператора системи передачі та операторів систем розподілу визначається кодексом системи передачі та кодексом систем розподілу і має бути прозорим, забезпечувати ефективне та недискримінаційне приєднання до системи передачі та систем розподілу. Порядок приєднання має визначати, у тому числі, процедурні питання, умови приєднання, типові форми договорів про приєднання. Кодексом системи розподілу визначаються умови приєднання електроустановок замовників до електричних мереж власників, які не є операторами системи розподілу.

Згідно з частиною 5 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу надає послугу із стандартного приєднання відповідно до умов договору про приєднання, а саме готує технічне завдання на проектування, забезпечує розроблення та узгодження з іншими заінтересованими сторонами проектної документації на будівництво, реконструкцію та/або технічне переоснащення електричних мереж зовнішнього електрозабезпечення електроустановок замовника (до точки приєднання електроустановок замовника), здійснює заходи щодо відведення земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики, забезпечує виконання

будівельно-монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також здійснює первинне підключення об'єкта замовника у строки, визначені кодексом системи розподілу.

Згідно з частиною 15 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» строк надання оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу послуги з приєднання електроустановок замовника до електричних мереж не має перевищувати нормативні строки проектування та будівництва без урахування строку, необхідного для розроблення та узгодження замовником проектної документації (у випадках, передбачених частинами шостою та сьомою цієї статті) та для здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення об'єктів електроенергетики.

Відповідно до пункту 4.1.12 глави 4.1. розділу IV Кодексу систем розподілу ОСР не має права відмовити в приєднанні електроустановок замовника до системи розподілу за умови дотримання замовником вимог цього розділу.

Послуга зі стандартного приєднання надається на підставі договору про стандартне приєднання до електричних мереж системи розподілу, що укладається за типовою формою, наведеною в додатку 1 до цього Кодексу.

Відповідно до пункту 4.2.4 глави 4.2. розділу IV Кодексу систем розподілу ОСР строк надання послуги зі стандартного приєднання для електроустановок замовника першого ступеня потужності становить 45 календарних днів, починаючи з наступного робочого дня від дати оплати замовником ОСР вартості приєднання відповідно до договору про приєднання. Для електроустановок замовника другого ступеня потужності цей строк становить 60 календарних днів, починаючи з наступного робочого дня від дати оплати замовником ОСР вартості приєднання відповідно до договору про приєднання.

У разі необхідності збільшення строку надання послуги зі стандартного приєднання через затримку здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики (затримка в погодженні власника (власників) або Користувача (Користувачів) земельної ділянки (земельних ділянок)) ОСР не пізніше ніж за 10 календарних днів до закінчення строку надання послуги з приєднання письмово (або у спосіб, узгоджений із замовником) повідомляє замовника про збільшення строку проектування не більше ніж на 10 календарних днів (з наданням документального підтвердження причин виникнення затримки та зазначенням найменування організацій, до яких звернувся ОСР щодо питання вирішення землевідведення з наданням копій офіційного листування).

Отже, чинним законодавством визначений порядок, в т. ч. перелік заходів (робіт), які необхідно виконати ОСР під час надання Послуг та замовниками для їх отримання, і строки надання послуги зі стандартного приєднання для електроустановок замовника.

При цьому, подовження строку надання Послуги можливо лише через затримку здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

Інших обставин збільшення строку надання ОСР Послуг не визначено.

Отже, нормами діючого законодавства визначено перелік заходів (робіт), які необхідно виконати ОСР під час надання Послуг та замовниками для їх отримання.

Долга М.С., яка проживає за адресою Сумська обл., Охтирський район, м. Охтирка, вул. Пушкіна, 12, звернулася до АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» із заявою про приєднання електроустановки певної потужності від 05.08.2020.

Між Долгою М.С. та АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» 06 серпня 2020 року було укладено договір про приєднання до електричних мереж № 47/208 від 06 серпня 2020 року (надалі - Договір), згідно з яким, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» зобов'язується виконати послуги, а саме стандартне приєднання електроустановки об'єкта, що розташований за адресою: Сумська обл., Охтирський р-н., с. Новопостроєне, вул. Шкільна, 38, до електричних мереж АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Згідно з Договором плата за приєднання становить 16 164 грн. 00 коп. (з ПДВ).

Рахунок на оплату вартості Послуги виписаний АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» 14 вересня 2020 року.

Оплата вартості Послуг здійснена заявником 17 вересня 2020 року в повному обсязі, що підтверджується копією квитанції про сплату.

Таким чином, Долга М.С. сплатила в повному обсязі вартість Послуги.

Проте, як зазначено в заяві, станом на 14 квітня 2021 року, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» Послуги не надало.

В ході розгляду заяви, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» у листі від 11.06.2021 № 85/9914 зазначило, що у жовтні 2020 року Долга С.М. надала на узгодження Робочий проект на внутрішнє електропостачання об'єкта «Реконструкція електричних мереж житлового будинку Охтирський район, с. Новопостроєне, вул. Шкільна, 38», з яким відповідно до Технічного рішення про узгодження проектної документації від 15.10.2020 № 90-10/2488 АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» погодилось.

Тобто, розроблений Долгою С.М. проект на внутрішнє електропостачання, був погоджений АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Окрім цього, на запитання територіального відділення щодо дій, які необхідно вжити Долгою С.М. для отримання нею Послуг, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» зазначило, що «... Зі сторони Долгої С.М. жодних дій для отримання послуги з приєднання електроустановок до електричних мереж системи розподілу електричної енергії АТ «Сумиобленерго» вживати не потрібно.» (мова оригіналу).

Тобто, з урахуванням викладеного, зі сторони заявника – замовника Послуг були виконанні усі необхідні вимоги для отримання Послуги.

В той же час, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» зі свого боку не вжило усіх необхідних заходів для надання Долгій С.М. Послуги.

Таким чином, Долга С.М. протягом 10 місяців не може отримати від АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» Послугу, за умови повної сплати вартості такої послуги.

В обґрунтування причин ненадання Долгій С.М. Послуг, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» зазначило – *«...тимчасова непрацездатність працівників у зв'язку з COVID-19 та відповідні карантинні обмеження.»* (мова оригіналу).

В той же час, як вже вище зазначалось, збільшення строку надання Послуги можливо лише через затримку здійснення заходів щодо відведення земельних ділянок для розміщення відповідних об'єктів електроенергетики.

Тимчасова непрацездатність працівників у зв'язку з COVID-19 та відповідні карантинні обмеження не можуть бути причинами ненадання АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» Послуг замовникам, за умови сплати їх вартості.

Аналізом інформації АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», наданою листом від 26.07.2021 № 85/12260 (вх. від 27.07.2021 № 4200), встановлено, що у забезпеченні надання Послуг по підприємству задіяно 6 осіб. При цьому, під час перебування деяких працівників на лікарняних та у відпустках, на підприємстві залишались працівники для забезпечення надання Послуг замовникам. Так, наприклад, у вересні 2020 року на лікарняному перебувало 0 осіб, у відпустках - 0, у жовтні 2020 року на лікарняному – 1, у відпустках – 1, у листопаді 2020 року на лікарняному - 0, у відпустках - 0, лютому 2021 року на лікарняному – 0, у відпустках - 0, квітні 2021 року на лікарняному – 0, у відпустках - 0.

Отже, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» могло надавати Послуги замовникам.

Також, в ході розгляду заяви встановлено, що випадки ненадання Послуг з причини тимчасової непрацездатності працівників, перебування у відпустках, у зв'язку з COVID-19 та відповідних карантинних обмежень є непоодинокими.

Так, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» не надані послуги з приєднання до електричних мереж системи розподілу протягом 2020 року та січня-квітня 2021 року наступним особам: Бабенко Микола Ігнатович, дата заяви від 23.06.2020; Самойленко Олександр Миколайович, дата заяви від 23.11.2020; Феньков Вадим Єгорович, дата заяви від 15.02.2021.

Отже, АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» не вживає заходів для забезпечення надання замовникам Послуг. І як наслідок, замовники не можуть отримати Послуги, при цьому сплативши її вартість у повному обсязі.

Така бездіяльність АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» може призвести до ущемлення інтересів замовників Послуг з огляду на наступне.

Відповідно до пункту 1.2.1 глави 1.2 розділу I Правил роздрібного ринку на роздрібному ринку електричної енергії споживання та використання електричної енергії для потреб електроустановки споживача здійснюється за умови забезпечення розподілу та продажу (постачання) електричної енергії на підставі договорів про розподіл, постачання електричної енергії.

Згідно з пунктом 2.1.1 глави 2.1 розділу II Правил роздрібного ринку відповідно до договорів про надання послуг з розподілу електричної енергії, що укладаються зі споживачем, оператор систем розподілу здійснює розподіл електричної енергії на роздрібному ринку в точку розподілу до електроустановки споживача на території діяльності відповідного оператора системи.

При цьому, як зазначено у пункті 2.1.2 глави 2.1 розділу II Правил роздрібного ринку, оператори систем зобов'язані укласти договори про надання послуг з розподілу електричної енергії з усіма споживачами, електроустановки яких приєднані до електричних мереж на території діяльності відповідного оператора системи.

Отже, послуги з розподілу електричної енергії надаються АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», зокрема, фізичним особам лише на підставі договору про надання послуг з розподілу електричної енергії. При цьому, обов'язковою умовою укладання договору на отримання послуг з розподілу електричної енергії від АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» є приєднання електроустановок суб'єкта господарювання до електричних мереж оператора розподілу, тобто АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО».

Окрім цього, лише за наявності укладеного договору про надання послуг з розподілу електричної енергії можливе споживання, зокрема, фізичними особами електричної енергії для задоволення своїх потреб.

Невжиття АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» заходів щодо забезпечення надання Послуг замовникам унеможливорює:

- отримання від АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» Послуг;
- укладання з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії;
- укладання з електропостачальником договору споживача про постачання електричної енергії.

Отже, бездіяльність АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» по невжиттю заходів для забезпечення надання Послуг, за умови її оплати у повному обсязі, є такою, що може призвести до ущемлення інтересів замовників Послуг.

Така бездіяльність АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» була б неможливою за умов існування конкуренції на ринку Послуг, адже в такому випадку замовники мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

За відсутності конкуренції на ринку Послуг замовники, яким необхідно здійснити приєднання своїх об'єктів до системи розподілу АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО» з метою отримання електричної енергії, не мають альтернативних джерел придбання Послуг.

Враховуючи наведене, бездіяльність АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО», яка полягає у невжитті заходів для забезпечення надання Послуг замовникам, за умови повної сплати замовниками за такі Послуги, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку Послуг, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи зазначене та керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", частиною першою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає **АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «СУМІОБЛЕНЕРГО»** такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Припинити бездіяльність, яка полягає у невжитті заходів, щодо забезпечення надання Послуг, за умови сплати їх вартості, та містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку Послуг, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Про виконання рекомендацій повідомити територіальне відділення в 1-місячний строк з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало

значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції **не розпочинається**.

Головуюча колегії

Наталя ТРЕГУБЕЦЬ